

DR. F. ZBAŠNIK:

Zlat.

VII.

Zlat izgubljen in zopet najden.

Peter se je šele čez nekoliko dni spomnil, da bi bilo dobro, ako bi zlat zopet lepo zavil v papir, česar tistikrat ni mogel storiti, ko je na vso moč hitel, da bi ga skrnil pred tovarišema. Nič hudega sluteč je posegel v telovnikov desni žep, kjer ga je imel po navadi shranjenega. A kako se je prestrašil, ko je doznal, da zlata ni v žepu! Da bi ga bil kam drugam potaknil? Zdelo se mu je neverjetno. Vendar pa je prebrskal vse žepa, kolikor jih je imel, a zlata ni bilo nikjer! Kako je bilo to mogoče? Kaj se je zgodilo...

Čim bolj je razmišljal, tem bolj mu je bila stvar zagonetna, tem bolj mu je postajalo tesno pri srcu. Eno in drugo mu je hodilo na misel. Morda pa tistikrat v svoji zmedenosti zlatu niti spravil ni... morda je le s prazno roko segel v žep, zlat pa je obležal na mizi? Kaj, ko bi ga bil eden od obeh tovarišev zapazil in vzel in ga zdaj taji pred njim, da bi se lahko norčeval iz njega, kadar bi ga pogrešil. Ozrl se je zdaj v enega, zdaj v drugega in opazoval njegov obraz, a nič takega ni zapazil, kar bi bilo opravičevalo njegovo sumnjo. Zakaj malce pomuzal bi se pa le bil tisti, ki mu je nagajal! Kaj pa, če bi se ga bil eden od tovarišev celo polakomnil in bi mu ga sploh ne mislil dati nazaj? Kam naj bi bil zlat sicer prešel? Bolj in bolj se mu je vsiljevalo prepričanje, da ga mora imeti eden od njiju. V strašnem nemiru je prebil nekoliko dni in noči. »Kje je moj zlat, kje je moj zlat?« je vzdihoval ponoči, ko so vsi drugi sladko spali, on pa je bdel od skrbi. »Kaka nehvaležnost napram botru, da sem tako malo pazil na njegov dar!«

Preudarjal je sem in tja, kaj bi ukrenil in kako bi začel, da tovariša ne bi takoj čutila, da ju sumniči. Naposled se je odločil, da zaupa zadevo gospodinj. Ko sta bila nekoč sama, ji je povedal, kaj se je pripetilo.

»Kaj pa, če ste zlat izgubili kje zunaj hiše?« je ona podvomila.

»To je izključeno! Po tistem dnevu ga nisem nič več imel v rokah!«

»Potem mora biti pač kje doma! Ako bi bil padel na tla, bi se bilo slišalo! In kar tako se tudi ne pomete zlat v smeti! Hm, stvar je zares

čudna! Pa se ga menda vendar ni polastil kateri od vaših dveh tovarišev?«

Peter si ni upal na to opazko nič odgovoriti, a starka je čutila, da je njegovo zaupanje v tovariše omajano.

»Treba vsekakor iskati,« je nadaljevala, »treba prevrniti, če ni drugače, vso hišo! Najprej pa se mora začeti iskanje pri vas! Sem z obleko, ki ste jo imeli tisti dan na sebi!«

Peter je slušal in prinesel obleko, a obenem pa je gospodinja opozoril, da je že sam — ne enkrat, ampak desetkrat — preiskal vse žepe, dasi je bilo to po njegovem mnenju nepotrebno, ker je imel zlat shranjen vedno le v telovniku.

»Ali morete priseči, da ste ga tistikrat res spravili zopet v telovnik? Zakaj človek se časi hudo moti!«

Peter je malo pomislil, potem pa odkimal, zakaj tako prepričan pa le ni bil, da bi bil mogel z vso gotovostjo zatrditi: »V ta žep sem ga vtaknil in nikamor drugam!« Sicer pa mu ni bilo jasno, kaj hoče gospodinja s tem svojim vprašanjem, ko ji je vendar povedal, da je že sam prevrgel vse žepe. Še bolj pa se mu je zdelo njeno vprašanje čudno, ko je videl, da ona po žepih niti ne išče. Pač pa je nekolikokrat pretipala spodnji rob telovnika na levi in desni strani, potem pa je začela pretipavati na isti način še suknjo. Petru se je zdelo njeno početje smešno in že ji je hotel reči, da naj neha s svojimi čarovnijami, ko je nenadoma vzkliknila: »Ho, kaj pa je to? ... O, nič drugega ne more biti kot vaš zlat! ... Poglejmo, skozi kateri žep je priromal sem!«

In zdaj šele je začela obračati žepe na suknji. Dognala je kmalu, da je pri enem žepu šiv popustil. Ker je bil zlat majhen, a razmeroma težak, ni bilo nič čudnega, da je zlezal skozi mali razporek za podlogo ter smuknil nizdol do roba.

»V ta žep ste ga deli,« je poudarjala zmagovito gospodinja, »in v nobenega drugega!« Peter je molče prikimal. Bil je nepopisno vesel, ko je imel zopet svoj zlat pred seboj. Zakaj bil je že obupal, da ga bo še kdaj videl. Gospodinja pa je nadaljevala: »Vidite, kako krivico bi bili skoro storili svojima tovarišema! Zato sem začela iskati najprej pri vas! Človek se ne sme nikoli prenagliti, zlasti ne v takih stvareh! Sicer pa je z denarjem tako: če ga nimaš, je neprijetno in hudo, če ga imaš, si zaradi njega pa tudi dostikrat v skrbeh! Seveda, na ta način pa se tudi ne sme shranjevati zlata, kakor ste ga vi. Odslej ga bom imela jaz spravljenega! Glejte, tu v moji omari v tejle škatljici bo. Ključ vam dam, kolikrat le hočete.«

Peter se ni nič kaj rad ločil od svojega zlata. Preveč je bil vaje, da ga je vedno imel s seboj. Žaliti pa tudi ni hotel dobrohotne starke. Ona je čutila, da ima še neke pomisleke, in pripomnila je: »Ako bi jaz

nanagloma umrla, ga lahko vsak trenutek vzamete iz omare, ko veste, kje je!»

Peter je še malo pomolčal, potem pa odvrnil:

»Gospa, če bi vi umrli, bi si jaz ne upal stikati po vaši omari! Zakaj, ako bi me kdo pri tem zalotil, bi si lahko kaj nelepega mislil o meni!«

»Res jel!« je pritrdila gospodinja. »Pa narediva torej takole: napišem vam potrdilo, da je zlat, ki je shranjen v moji omari, vaš, pa je

stvar v redu! S tem potrdilom se izkažete lahko vsak čas, komurkoli treba, in odvrnete tako vsak sum od sebe!«

In res mu je napisala tako potrdilo. Ko mu ga je izročila, ga je opozorila: »Pa da ta listič dobro shranite!«

Da bi moglo tičati za tem opozorilom kaj važnega, se Peter tisti-krat ni zavedal. Spoznal je to šele ob koncu leta. Ko se je namreč odpravljal na velike počitnice in zahteval od gospodinjje svoj zlat nazaj, ga je ta premerila z nekoliko čudnim pogledom od nog do glave ter rekla: »Kaj? ... Kar tako? ... Ne boš!«

Peter je debelo gledal in že je mislil, da ga hoče gospodinja opehariti za zlat. Ona pa je menda uganila njegove misli, zakaj na glas se je zasmejala in pojasnila: »Najprej vi potrdilo sem, potem vam izročim jaz zlat! Če bi ga dala kar tako, bi ga čez čas lahko kdo še enkrat zahteval od mene!«

Peter je bil prvi trenutek skoro razžaljen, a ko je stvar malo preudaril, je izprevidel, da pravi gospodinja prav. Še on se je zasmejal in pripomnil: »Tako sem se zopet nekaj koristnega naučil za življenje!«

Črni vran.

Bela daljna vsa ravan,
v belem polju črni vran.

Kraka, kraka črni vran,
temna zdi se mu ravan.

Lačen v mrzli dan kriči,
rad prišel bi do jedi.

Od gladu ves trd in strt
sebi je priklical smrt.

Borisov.

Klic po pomladi.

Prezgodaj, sinica, oglašaj
na drevju se: »Čičidi, čičidi!...«
Povsod, glej, še zmrznjena zemlja
globoko pod snegom leži!

V jeseni je solnčnica stala
na vrtu, dajala ti plod,
a tudi na drugih rastlinah
si živeža našla povsod.

K nam s petjem priklicala rada
pomlad bi, da zimskih nadlog
te reši in s cvetjem, zelenjem
spet vrt okraši ti in log.

Sedaj pa drobtinice krušne
sneg krije ti še na smeteh,
zafo jih med zrnjem natresam
pod streho v teh hudih ti dneh.

Sirotka, kako ti trepeče
od mraza telesce drobnó!
Proseče oziraš po hrani
na snežno se belo zemljó!

Tu se brez strahu mi približaj,
ne bom te lovil kot nekdej,
saj vem, da bi v ječi umoril
spomin te na svobodni maj!

Fr. Rojec.

